

Regionstyrelsen

Yttrande över betänkandet Regler för statliga elvägar (SOU 2021:73)

Regionledningskontorets förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

Regiondirektörens tjänsteutlåtande utgör Region Stockholms yttrande till Infrastrukturdepartementet över betänkandet Regler för statliga elvägar (SOU 2021:73).

Sammanfattning

Infrastrukturdepartementet har genom remiss bjudit in Region Stockholm att yttra sig över Elvägutredningens betänkande Regler för statliga elvägar (SOU 2021:73).

I dagsläget saknas regelverk för elvägar och det finns oklarheter gällande om och hur befintlig lagstiftning kan tillämpas för elvägar. Utredningens betänkande har ett stort fokus på förtydligandet av lagstiftning för elvägar och utredningen menar att existerande väglag är tillämplig för byggande, drift och underhåll av elvägar, men föreslår ett förtydligande om att elvägsanläggningen är en väganordning. Utredningen föreslår också att en ny lag införs med bestämmelser om avgifter och övriga villkor för tillträde till elväg.

Region Stockholm påtalar statens ansvar att säkerställa att de juridiska förutsättningarna för att en omställning av samhället finns på plats och ser därmed positivt på att utredningen tydliggör lagstiftningen för elvägar. Det är också positivt att utredningen betonar statens ansvar när det gäller att finansiera en eventuell utbyggnad av elvägar längs det statliga vägnätet. För Region Stockholm är en ökning av de eldrivna person- och varutransporterna en av prioriteringarna i den regionala utvecklingsplanen, RUF5 2050.

Region Stockholm ser även positivt på att kollektivtrafik omfattas av utredningen eftersom den är en del av vägtransportsystemet vars miljöbelastning behöver sänkas och där elväg kan vara en del av lösningen. Satsning på laddning av elbussar under färd, likt elväg, bedömdes inte vara ändamålsenlig och är inte planerad inom Region Stockholm. Elbussar i SL-trafiken går idag främst i stadstrafik och utgörs av batteribussar som laddas när de är i depå. På vissa sträckor skulle en elväg kunna vara ett alternativ men det behöver utredas särskilt. Region Stockholm betonar vikten av att utredningen föreslår samråd med regionala kollektivtrafikmyndigheter om ändring av väglagen ska genomföras. Att reglera samutnyttjandet av den fysiska transportinfrastrukturen för väg är önskvärt som ett nästa steg i det fortsatta utredningsarbetet.

Bakgrund

Infrastrukturdepartementet har genom remiss bjudit in Region Stockholm att yttra sig över Elvägsutredningens betänkande Regler för statliga elvägar (SOU 2021:73).

Den bärande idén med elvägar är att elfordon får möjlighet att tillgodogöra sig el för framdrivning och laddning av batterier under körning. I dagsläget saknas regelverk för elvägar och det finns oklarheter gällande om och hur befintlig lagstiftning, exempelvis väglagen (1971:948) och ellagen (1997:857), kan tillämpas för elvägar. Det saknas vidare regler för uttag av brukaravgifter, mätning av elanvändning och debitering av kostnader för den el som används på elvägen.

Utredningens betänkande har ett stort fokus på förtydligandet av lagstiftning för elvägar och utredningen menar att existerande väglag är tillämplig för byggande, drift och underhåll av elvägar, men föreslår ett förtydligande om att elvägsanläggningen är en väganordning. Väglagen föreslås därtill kompletteras med en bestämmelse om att den som avser att bygga en elväg vid upprättandet av en vägplan, alltid ska samråda med berörda innehavare av nätkoncession enligt ellagen samt med Elsäkerhetsverket.

Utredningen föreslår också att en ny lag införs med bestämmelser om avgifter och övriga villkor för tillträde till elväg som utgör allmän väg, och för vilken staten är väghållare. För att skapa flexibilitet utifrån tekniska och andra föränderliga förutsättningar är regelverket utformat som en ramlagstiftning. Det ger myndigheter befogenhet att genom föreskrifter utforma det detaljerade regelverket.

Det ingår inte i utredningens uppdrag att ta ställning till i vilken omfattning eller var elvägar ska byggas ut och inte heller bedöma om elvägar är en samhällsekonomiskt effektiv lösning för en fossilfri vägtransportsektor.

Ärendet har remitterats till tillväxt- och regionplanenämnden, klimat- och hållbarhetsnämnden och trafiknämnden, som inkommit med var sitt yttrande.

Region Stockholms yttrande

Region Stockholm har ansvar för regional fysisk planering och regional utveckling samt för genomförandet av klimatfärdplanen och det regionala arbetet med frågor om hållbar energi och hållbar energieffektivisering. Region Stockholm påtalar statens ansvar att säkerställa att de juridiska förutsättningarna för en omställning av samhället finns på plats. Region Stockholm ser därmed positivt på att utredningen tydliggör lagstiftningen för elvägar, då detta bidrar till att skapa förutsättningar för att fossila bränslen ska kunna fasas ut.

Region Stockholm ser också positivt på att utredningen betonar statens ansvar när det gäller att finansiera en eventuell utbyggnad av elvägar längs det statliga vägnätet. Utredningens förslag till ansvarsfördelning och villkor för att ta ut en brukaravgift anses också rimlig utifrån den kunskap som finns om elvägar i dagsläget.

För Region Stockholm är en ökning av de eldrivna person- och varutransporterna en av de regionala prioriteringarna i den regionala utvecklingsplanen, RUFS 2050. I enlighet med Klimatfärdplan 2050 för Stockholmsregionen ska netto-noll-utsläpp nås senast 2045. Både de direkta och de indirekta utsläppen per invånare ska halveras till 2030 jämfört med 2014, samtidigt som energianvändningen ska effektiviseras och energiproduktionen i länet ska bli helt förnybar. Minskade utsläpp från transportsektorn i länet är en förutsättning för att detta mål ska kunna nås och kräver i sin tur en ökad andel eldrivna person- och varutransporter.

Region Stockholm är positivt inställd till att kollektivtrafik omfattas av utredningen eftersom den är en del av vägtransportsystemet vars miljöbelastning behöver sänkas och där elväg kan vara en del av lösningen. Region Stockholms inriktning för busstrafikens övergång till eldrift är att det sker successivt i takt med upphandling av busstrafik. Elbussar i SL-trafiken går idag främst i stadstrafik och utgörs av batteribussar som laddas när de är i depå. Satsning på laddning under färd, likt elväg, bedöms inte vara ändamålsenlig och är inte planerad inom Region Stockholm. På längre

linjer utanför stadstrafik finns det idag ingen effektiv lösning för eldrift men bedömningen är att utvecklingen av batterikapacitet kommer att möjliggöra batteribussar även för den radiella stombusstrafiken. På vissa sträckor skulle en elväg kunna vara ett alternativ men det behöver utredas särskilt.

Region Stockholm betonar vikten av att utredningen föreslår samråd med regionala kollektivtrafikmyndigheter om ändring av väglagen ska genomföras. Samrådet ska avse vägens lokalisering, utformning och miljöpåverkan. Om kollektivtrafik kommer att trafikera statliga elvägar beror till del av vilka alternativ det finns vad gäller energiförsörjning med låg miljöbelastning och om kostnaden är rimlig. Det är även viktigt att framhålla att kollektivtrafik och elväg kan komma att konkurrera om samma yta på vägsträckor med hög trafikbelastning. Att reglera samutnyttjandet av den fysiska transportinfrastrukturen för väg är önskvärt som ett nästa steg i det fortsatta utredningsarbetet.

Region Stockholm har inget att erinra mot att en redan etablerad och fungerande lagstiftning används och att Trafikverket ansvarar för att tillhandahålla statlig elväg, både i form av att erbjuda infrastrukturen för elväg och att leverera el till fordon som använder den. Region Stockholm ställer sig bakom att Transportstyrelsen ansvarar för debitering av brukaravgiften och bygger den på befintlig lagstiftning som liknar den som gäller för infrastrukturavgifter. Region Stockholm vill betona vikten av att kollektivtrafikens bidrag till samhällsekonomiskt gynnsamma trafiklösningar beaktas när avgiftsnivåerna läggs fast i framtiden.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm.

Carina Lundberg Uudelepp
Regiondirektör

Katarina Holmgren
Ekonomidirektör

Beslutsunderlag

1. Sammanfattning av betänkandet (SOU 2021:73) Regler för statliga elvägar (SOU 2021:73)
2. Tillväxt- och regionplanenämndens yttrande den 15 oktober 2021
3. Klimat- och hållbarhetsnämndens yttrande den 15 oktober 2021
4. Trafiknämndens yttrande den 19 oktober 2021

Beslutsexpediering

1. Infrastrukturdepartementet
2. Tillväxt- och regionplanenämnden
3. Klimat- och hållbarhetsnämnden
4. Trafiknämnden

Godkänd av Carina Lundberg Udelepp, 2021-11-10